

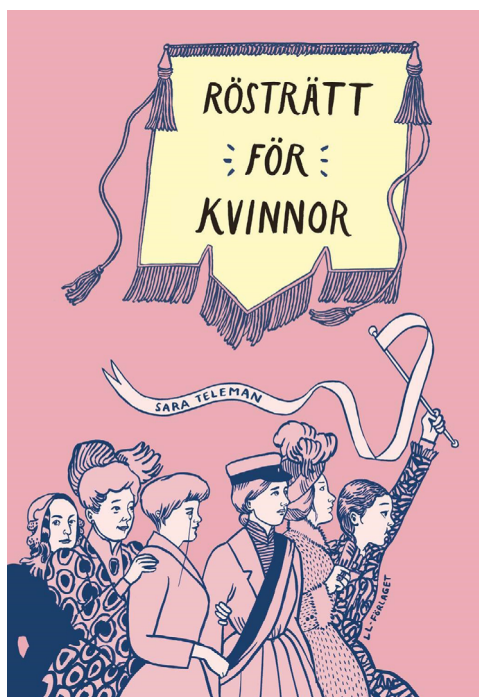
Handledning till *Rösträtt för kvinnor* av Sara Teleman

Uppgifter: Introduktion av boken och diskussionsfrågor

Bokens lästnivå: 3, lätt

Målgrupp: Handledningen fungerar för unga vuxna och vuxna i olika skolformer och i bokcirklar

Om boken

I Sverige fick kvinnorna gå till valurnorna första gången 1921. Men vad ledde fram till denna förändring? Följ med på en fartfylld resa genom historien, och lär dig mer om kvinnorna som var feminister långt innan ordet var känt.

Sara Telemans *Rösträtt för kvinnor* gör den feministiska kampens historia tillgänglig för fler. Det finns fortfarande mycket kraft och inspiration att hämta från historiens hjältinnor. Boken har många illustrationer.

Om handledningen

Den här handledningen är framtagen av Emma Frey Skøtt.

Den går lika bra att använda i helgrupp som i mindre grupper. Syftet med arbetet runt boken är att deltagarna aktivt arbetar med texten och tränar upp fungerande strategier runt sin läsförståelse.

Detta görs främst genom att gruppen tillsammans läser texten högt och ställer frågor till texten men även kopplar innehållet i boken till era egna erfarenheter, till andra texter ni läst och till företeelser i världen runt omkring er.

Introduktion av boken

Titta på bokens omslag. Diskutera:

- Vad är det för typ av bok?
- Vad berättar omslaget?
- Väcker omslaget nyfikenhet eller inte?

Läs därefter bokens baksidestext tillsammans. Diskutera:

- Vad får man ytterligare veta om boken med hjälp av textens baksida?
- Är det något som känns oklart?
- Vilka frågor dyker upp?

Studera innehållsförteckningen och diskutera vad denna ger för ledtrådar runt innehållet i boken.

Läs förordet tillsammans. Diskutera:

- Varför fick kvinnorna här i Sverige rösträtt så sent?
- Håller ni med om att historien ofta skrivs om män? Varför? Varför inte?
- Varför kallar Sara Telemann människor som vågar göra saker på nya sätt för modiga?
- Hur är det med jämställdheten i Sverige idag?

Diskussionsfrågor

Läs tillsammans. Stanna upp med jämna mellanrum och red ut oklarheter och svåra ord/begrepp. Titta på bilderna och läs bildtexterna i varje kapitel.

Träna på att vara aktiva läsare genom att diskutera och ställa frågor till innehållet i texten, bilderna och bildtexterna. Koppla textens innehåll till egna erfarenheter, saker ni läst, hört eller sett eller företeelser som finns i vår omvärld.

Förhistoria, sidorna 8 till 11

- Skriv ner i vilken ordning du tror att de nordiska länderna fick kvinnlig rösträtt.
- Varför kämpade Eva Andén så hårt för kvinnlig rösträtt?
- Hur tänkte kvinnor om rösträtt i slutet av 1800-talet?
- Hur kunde de tänka så?
- Hur ser det ut i världen idag? Finns det länder där kvinnor inte får rösta?
- Hur såg samhället på kvinnor och män och vilka rättigheter hade respektive kön i slutet av 1800-talet?

Revolution, sidorna 12 till 26

- Hur hade kvinnorna det under frihetstiden?
- Vilka kvinnor var myndiga fram till 1660-talet?
- Vad hände under franska revolutionen?
- Vad ville Olympe de Gouges och hur gick det för henne?
- Vad ville Mary Wollstonecraft? Och hur gjorde hon för att få fram sina tankar?
- Håller ni med om Mary Wollstonecrafts tankar? Varför? Varför inte?
- Vem var Sojourner Truth? Och vad är hon känd för?
- Vilka kvinnor fick rösta i USA år 1920? Varför var det så, tror ni?
- Vem var Harriet Taylor Mill och vad ville hon?
- Vad gjorde Harriet Taylor Mill för att föra fram sina tankar?
- På vilket sätt var Harriets och Johns äktenskap ovanligt på den här tiden?
- Vad hände med Helen Taylor?
- Vem var Fredrika Bremer och vad ville hon?

- Hur gjorde Fredrika Bremer för att föra fram sina tankar?
- När var det första slaget om kvinnors rättigheter vunnet?

Hemmadöttrarna och fabrikerna, sidorna 23 till 26

- Vilka grundade och drev flickskolorna?
- På vilket sätt blev lärarna förebilder för eleverna?
- På vilket sätt var Ada Nilssons liv ovanligt?
- Hur kände sig Ada Nilssons bror? Varför?
- Varför levde allt fler kvinnor som ogifta i slutet av 1800-talet?
- Hur skiljde sig livet för kvinnor i arbetarklassen från kvinnors i överklassen?
- Vad ledde byggandet av fabriker till för kvinnornas del?
- Vilka nya yrken och möjligheter dök upp för kvinnorna?

Kvinnor får utbildning, sidorna 27 till 31

- Vem var Anna Whitlock och vad gjorde hon?
- På vilket sätt blev Betty Petterssons liv rätt ovanligt?
- Hur många kvinnor studerade vid universiteten under 1870-talet?
- Hur betedde sig de manliga studenterna mot Betty Pettersson?
- Varför härmade de första kvinnliga studenterna männens klädstil, tror ni?

Kvinnorörelsen föds, sidorna 32 till 41

- Vilka var suffragetterna och vad använde de för metoder i sin kamp?
- Vad tycker ni om dessa metoder?

- Vad är Fredrika Bremer-förbundet för något?
- Varför bildades det och vad arbetar det för nu idag?
- Vad sa männen om de kvinnliga studenterna i början av 1900-talet?
- Hade de rätt? Varför? Varför inte?
- Finns det män som tycker så här fortfarande, tror ni?
- Varför tyckte August Strindberg att Sonja Kovalevskaja var ett monstrum?
- Vad är Sonja Kovalevskaja känd för?
- Fanns det något positivt som hände kvinnorna vid den här tiden? Vad?
- Vad menar författaren när hon skriver att Ellen Key var både gammaldags och supermodern på en och samma gång?
- Låt deltagarna var för sig fundera och skriva ner vilken av kvinnorna i kapitlet de fastnade extra mycket för och varför de valde just henne.

Kvinnlig rösträtt mot allmän rösträtt, sidorna 42 till 56

- Vilka var det som inte fick rösta till riksdagen år 1900?
- Varför började arbetarna organisera sig?
- På vilka sätt skiljde sig tvåkammarriksdagen från vår nutida riksdag?
- Vad är skillnaden mellan allmän rösträtt och lika rösträtt?
- Vad har vi för rösträtt idag?
- Vad ville Carl Lindhagen skulle ske?
- Varför ville inte arbetarkvinnorna vara med i LKPR (Landsföreningen för Kvinnans Politiska rösträtt)?
- Hur kan man beskriva en typisk medlem ur IWSA (International Women Suffrage Alliance)?

- Varför talade inte Kata Dahlström för kvinnlig rösträtt trots att hon ville ha det?
- Vad kämpade Emilie Rathou för?
- Vad menade hon när hon sa att alkohol ledde till kvinnoförtryck?
- Vad menade Frida Sténhoff med feminism?
- Låt deltagarna var för sig fundera och skriva ner vilken av kvinnorna i kapitlet de fastnade extra mycket för och varför de valde just henne.

LKPR - organisationen, sidorna 57 till 62

- Hur organiserade sig LKPR?
- Var fanns VU (verkställande utskottet)?
- Hur höll VU kontakt med lokalföreningarna?
- Vad betyder mottot som tidningen *Rösträtt för kvinnor* hade, tror ni?
- Var fick man sina pengar ifrån?
- Varför arbetade kvinnorna i LKPR så hårt trots att de inte fick någon lön för arbetet?
- Vilka var rörelsens förebilder?
- Varför nämnde man inte dessa högt?
- Hur försökte männen förminska rösträttskvinnorna? Finns det liknande exempel idag?
- Varför var rösträttskvinnorna så noga med utseendet?

LKPR - Resor och föredrag, sidorna 63 till 67

- Vad är det som underlättar när man ska sprida sitt budskap?
- Hur sprider man budskap nu för tiden? Vilka kanaler finns det idag?
- Vad skulle man tänka på när man talade inför folk om rösträtt för kvinnor?

- Vem var Augusta Tonning och vad gjorde hon för den kvinnliga rösträtten?
- Hur fick man folk att våga gå på föredragen?
- Låt var och en skriva ner hur de skulle göra för att nå ut med ett budskap.

Aldrig ge upp 1905-1921, sidorna 68 till 81

- På vilket sätt sviker Karl Staaf rösträttskvinnorna?
- Vilket var det första partiet i riksdagen som stod för kvinnlig rösträtt?
- På vilka sätt arbetade högerregeringen mot kvinnlig rösträtt år 1907?
- Vad innebar ordentlighetsstrecket för själva röstandet?
- Varför tog Elsa Eschelsson livet av sig? Förstår ni varför hon gjorde det?
- Varför började de svenska rösträttskvinnorna ta avstånd från suffragetterna?
- Varför lämnade så många kvinnor LKPR år 1911?
- Hur påverkade första världskriget situationen för kvinnorna?
- Varför gick kvinnorna ut och demonstrerade år 1918?
- Vad hände med rösträttsfrågan år 1918?
- När fick kvinnorna rösta i ett riksdagsval i Sverige för första gången?
- Varför upplöstes LKPR?

När fick kvinnor rösträtt i resten av världen?, sidorna 82 till 83

- Varför får USA, Australien, Schweiz och Lichtenstein författarens pinsamhetsmedalj?
- Håller ni med författaren? Varför? Varför inte?
- Hur ser det ut i världen idag när det gäller rösträtt?
- Är Sverige ett jämställt land?
- Vad kan vara skälen till att man inte tycker att kvinnor och män ska vara jämställda?
- Hur kan vi medborgare arbeta för jämställdhet idag?